

Bit sürüşdürmə registerləri

Mühəndis Kristofer yeni bir kompyuter prosessoru üzərində işləyir.

Prosessorun, **register** adlanan m sayda (0'dan m-1'ə qədər nömrələnmiş) b-bit yaddaş xanalarına əli çatır ($m=100,\ b=2000$). Register'ləri $\ r[0], r[1], \ldots, r[m-1]$ olaraq işarələyirik. Hər bir register, 0'dan (ən sağdakı bit) b-1'ə (ən soldakı bit) nömrələnmiş b ölçülü bit massividir. Hər $i \ (0 \le i \le m-1)$ və $j \ (0 \le j \le b-1)$ üçün, i'ci register'in j'ci bitini $\ r[i][j]$ ilə göstəririk.

İstənilən d_0,d_1,\ldots,d_{l-1} bit ardıcıllığı üçün (l ixtiyari biri ölçüdür), ardıcılığın tam qiyməti $2^0\cdot d_0+2^1\cdot d_1+\ldots+2^{l-1}\cdot d_{l-1}$ ilə hesablanır. **Register'in tam qiyməti**, onun bit ardıcıllığının tam qiymətinə bərabərdir, yəni $2^0\cdot r[i][0]+2^1\cdot r[i][1]+\ldots+2^{b-1}\cdot r[i][b-1]$.

Register'in bitləri üzərində dəyişiklik etmək üçün prosessora 9 növ **instruksiya** vermək olar. Hər bir instruksiya bir və ya daha çox register üzərində əməliyyat aparır və alınan cavabı register'lərin birində saxlayır. Aşağıda, x:=y ifadəsini, x'in dəyərini y'ə bərabər etmək üçün istifadə etmişik. İnstruksiyaların yerinə yetirdiyi əməliyyatlar aşağıdakı şəkildədir:

- move(t,y): y'ci registerin bitlərini t'ci registerə kopyalamaq. Hər $j \ (0 \le j \le b-1)$ üçün, r[t][j]:=r[y][j].
- store(t,v): t registerini v'yə bərabər elə, burada v, b ölçülü bit massividir. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, r[t][j] := v[j].
- and(t,x,y): x və y register'ləri üzərində bit-bit AND (bitwise-AND) əməliyyatı yerinə yetirib alınan cavabı t registerində saxlamaq. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, əgər r[x][j] və r[y][j] 1'ə bərabərdirsə r[t][j]:=1, əks halda r[t][j]:=0.
- or(t,x,y): x və y register'ləri üzərində bit-bit OR (bitwise-OR) əməliyyatı yerinə yetirib alınan cavabı t registerində saxlamaq. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, əgər r[x][j] və ya r[y][j] 1'ə bərabərdirsə r[t][j]:=1, əks halda r[t][j]:=0.
- xor(t,x,y): x və y register'ləri üzərində bit-bit XOR (bitwise-XOR) əməliyyatı yerinə yetirib alınan cavabı t registerində saxlamaq. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, əgər r[x][j] və r[y][j]'dən **yalnızca biri** 1'ə bərabərdirsə r[t][j]:=1, əks halda r[t][j]:=0.
- not(t,x): x register'i üzərində bit-bit NOT (bitwise-NOT) əməliyyatı yerinə yetirib alınan cavabı t registerində saxlamaq. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, r[t][j]:=1-r[x][j].
- left(t,x,p): x registerindəki bütün bitləri p vahid sola sürüşdürmək və alınan cavabı t registerində saxlamaq. Alınan cavabı b ölçülü v massivi olaraq işarələyək. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, $j \ge p$ olarsa v[j] = r[x][j-p], əks halda v[j] = 0. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, r[t][j] := v[j].

- right(t,x,p): x registerindəki bütün bitləri p vahid sağa sürüşdürmək və alınan cavabı t registerində saxlamaq. Alınan cavabı b ölçülü v massivi olaraq işarələyək. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, $j \le b-1-p$ olarsa v[j]=r[x][j+p], əks halda v[j]=0. Hər j $(0 \le j \le b-1)$ üçün, r[t][j]:=v[j].
- add(t,x,y): x və y registerlərində saxlanılan dəyərlərin cəmini tapmaq və alınan cavabı t registerində saxlamaq. Alınan cəmin 2^b yə qalığı nəzərə alnacaq. Daha dəqiq desək, x registerində saxlanılan dəyərin X, y registerində saxlanılan dəyərin Y olduğunu fərz edək. Əməliyyatdan sonra t registerində alınan dəyərin T olsun. Onda, əgər $X+Y<2^b$ olarsa, T=X+Y. Əks halda, $T=X+Y-2^b$.

Kristofer səndən yeni prosessoru istifadə edərək 2 növ tapşırıq yerinə yetirməyini istəyir. Tapşırığın növü s ilə işarələnib. Hər iki tapşırıq üçün, yuxarıda verilmiş instruksiyalardan ibarət olan bir **proqram** tələb olunur.

Proqrama verilən **giriş verilənləri**, hər birində k bit olan n ədəddən ($a[0], a[1], \ldots, a[n-1]$) ibarətdir. Yəni, $a[i] < 2^k$ ($0 \le i \le n-1$). Proqram başlamazdan əvvəl, bütün giriş verilənləri 0'cı registerdə ardıcıl şəkildə saxlanılır. Belə ki, hər i ($0 \le i \le n-1$) üçün, $r[0][i \cdot k], r[0][i \cdot k+1], \ldots, r[0][(i+1) \cdot k-1]$ ardıcıllığının dəyəri a[i]'ə bərabərdir. Qeyd etmək lazımdır ki, $n \cdot k \le b$. 0'cı registerdəki digər bütün bitlər (yəni $n \cdot k$ və b-1 arasında, özləri də daxil olmaqla, bütün bitlər), həmçinin digər registerlərdəki bütün bitlər başda 0'a bərabərdir.

Proqramı işlətmək, onun instruksiyalarını ardıcıl şəkildə yerinə yetirməkdir. Son instruksiya yerinə yetirildikdən sonra, proqramın **nəticəsi** 0'cı registerdəki bitlərin son qiymətinə nəzərən hesablanır. Daha dəqiq olsaq, alınan nəticə n uzunluqlu $c[0], c[1], \ldots, c[n-1]$ tam ədədlərə ardıcıllığıdır. Burada hər i ($0 \le i \le n-1$) üçün, c[i]nin dəyəri 0'cı registerin $i \cdot k$ 'dən $(i+1) \cdot k-1$ 'ə qədər olan bit ardıcıllığının tam qiymətinə bərabərdir. Proqram bitdikdən sonra, 0'cı registerin yerdə qalan bitləri və yerdə qalan registerlərin bitləri hər hansı dəyərləri ala bilərlər.

- Birinci tapşırıq (s=0) verilən $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ ədədləri arasından ən kiçik ədədi tapmaqdır. Yəni, c[0] dəyəri $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ ədədləri arasından minimum ədədin qiymətinə bərabər olacaq. Digər $c[1],c[2],\ldots,c[n-1]$ ədədləri ixtiyari qiymət ala bilər.
- İkinci tapşırıq (s=1) verilən $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ ədədlərini azalmayan şəkildə sıralamaqdır. Yəni, hər i ($0 \le i \le n-1$) üçün, c[i] dəyəri $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ ədədləri arasından 1+i-ci ən kicik ədədə bərabər olacaq.(məsələn, c[0] verilən ədədlər arasındakı ən kiçik ədədə bərabər olacaq).

Kristoferə bu problemləri həll edə biləcək, hər biri ən çox q instruksiyadan ibarət olan proqramlar yazın.

İmplementasiya detalları

Siz aşağıdakı proseduru (funksiyanı) yerinə yetirməlisiz:

```
void construct_instructions(int s, int n, int k, int q)
```

- s: tapşırığın növü.
- n: giriş verilənlərinin sayı.
- k: hər giriş veriləninin içindəki bitlərin sayı.
- q: icazə verilən maksimum instruksiya sayı.
- Bu prosedur bir dəfə çağırılır və verilmiş tapşırığı yerinə yetirəcək instruksiya ardıcıllığı yaratmalıdır.

Bu prosedur instruksiya ardıcıllığı yaratmaq üçün aşağıdakı prosedurları bir və ya daha çox dəfə çağrımalıdır:

```
void append_move(int t, int y)
void append_store(int t, bool[] v)
void append_and(int t, int x, int y)
void append_or(int t, int x, int y)
void append_xor(int t, int x, int y)
void append_not(int t, int x)
void append_left(int t, int x, int p)
void append_right(int t, int x, int p)
void append_add(int t, int x, int y)
```

- Hər prosedur uyğun olaraq move(t,y) store(t,v), and(t,x,y), or(t,x,y), xor(t,x,y), not(t,x), left(t,x,p), right(t,x,p) or add(t,x,y) instruksiyalarını proqramın ardıcıllığına əlavə edir.
- Bütün uyğun prosedurlar üçün, t, x, y ən az 0 və ən çox m-1 ola bilər.
- Bütün instruksiyalar üçün, t, x, y müxtəlif olmaya bilər.
- left və right instruksiyaları üçün, p ən az 0 və ən çox b ola bilər.
- store instruksiyası üçün, v'nin uzunluğu b olmalıdır.

Həllinizdə kömək olması üçün növbəti proseduru da çağıra bilərsiniz:

```
void append_print(int t)
```

- Həllinizin yoxlanılması zamanı bu prosedura olan çağırılmalar nəzərə alınmayacaq.
- Nümunə grader'də bu prosedur programlı instruksiya ardıcıllığına print(t) əlavə edir.
- Nümunə grader print(t) instruksiyası ilə qarşılaşdıqda, t'ci registerin ilk $n \cdot k$ bitindən yaranan, k-bit n ədəd çıxışa verir. (Daha ətraflı, Nümunə Grader bölməsində)
- $0 \le t \le m-1$ şərti ödənməlidir.
- Bu prosedurun çağırılması, istifadə olunmuş instruksiya sayında nəzərə alınmır.

Son instruksiyanı yerinə yetirdikdən sonra, construct_instructions nəticələnməlidir. Daha sonra proqram bir neçə test ilə yoxlanılır, hər bir testdə n dənə k-bit ədəd $a[0], a[1], \ldots, a[n-1]$ olur. Əgər proqramın nəticəsindəki $c[0], c[1], \ldots, c[n-1]$ ədədləri aşağıdakı şərtləri ödəyərsə, sizin həlliniz düzgün sayılır:

• $s=0,\ c[0]$ dəyəri, $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ arasındakı ən kiçik ədədə bərabər olmalıdır.

• s=1, hər i ($0\leq i\leq n-1$) üçün, c[i] dəyəri, $a[0],a[1],\ldots,a[n-1]$ ədədləri arasında i+1'ci ən kiçik ədədə bərabər olmalıdır.

Həllinizin yoxlanılması zamanı növbəti mesajlar gələ bilər:

- Invalid index: hansısa prosedurun çağırılması zamanı, register indeksi olaraq t, x or y dəyişənlərinin biri üçün yanlış ədəd verilib (mənfi ədəd də ola bilər məsələn).
- Value to store is not b bits long: append_store proseduruna göndərilən \$v'nin ölçüsü \$b\$'yə bərabər deyil.
- Invalid shift value: append_left v alpha y alpha append_right prosedurlarına göndərilən p dəyəri 0 və b arasında deyil.
- Too many instructions: q'dən daha çox instruksiya istifadə etmisiniz.

Nümunələr

Nümunə 1

Fərz edin ki $s=0,\ n=2,\ k=1,\ q=1000.$ İki giriş veriləni var: a[0] and a[1], hər biri k=1 bitdir. Proqram başlamazdan əvvəl, r[0][0]=a[0] and r[0][1]=a[1] olur. Prosessordakı digər bütün bitlər 0'a bərabərdir. Proqramdakı bütün instruksiyalar bitdikdən sonra $c[0]=r[0][0]=\min(a[0],a[1])$ olmalıdır.

4 mümkün hal var:

- Hal 1: a[0] = 0, a[1] = 0
- Hal 2: a[0] = 0, a[1] = 1
- Hal 3: a[0] = 1, a[1] = 0
- Hal 4: a[0] = 1, a[1] = 1

Hər 4 hal üçün, $\min(a[0], a[1])$ dəyərinin a[0] və a[1] ədədlərinin bit-bit AND əməliyyatı nəticəsində yarnan cavabına bərabər olduğunu görə bilərik. Buna görə də, növbəti çağırışları edərək proqramı yarada bilərik:

- 1. append_move (1, 0), r[0] dəyərini r[1]'ə kopyalamaq instruksiyasını proqrama əlavə edir.
- 2. append_right (1, 1, 1), r[1] içindəki bütün bitləri götürüb, onları 1 vahid sağa sürüşdürüb, alınan cavabı yenidən r[1]'ə geri yazan instruksiyanı proqrama əlavə edir. Hər bir ədəd 1 bit uzunluğunda olduğu üçün, r[1][0] = a[1] olacaq.
- 3. $append_and(0, 0, 1), r[0]$ və r[1] ədədləri üzərində AND əməliyyatı aparıb, alınan cavabı r[0]'ə yazan instruksiyanı proqrama əlavə edir. Bundan sonra, r[0][0] dəyəri r[0][0] və r[1][0] ədədlərinin bit-bit AND qiymətinə bərabər olur, eyni zamanda bu a[0] və a[1] ədədlərinin bit-bit AND qiymətinə bərabərdir, istədiyimiz nəticəni əldə etdik.

Example 2

 $s=1,\ n=2,\ k=1,\ q=1000$ olsun. Öncəki nümunədə olduğu kimi, 4 müxtəlif giriş veriləni mümkündür var. Hər 4 hal üçün, $\min(a[0],a[1])$ dəyəri a[0] və a[1] ədədlərinin bit-bit AND

qiymətinə, $\max(a[0],a[1])$ dəyəri isə a[0] və a[1] bit-bit OR qiymətinə bərabərdir. Mümkün bir həll yolu nöbəti çağırışları etməkdir:

1. _move(1,0)
2. _right(1,1,1)
3. _and(2,0,1)
4. _or(3,0,1)
5. _left(3,3,1)
6. or(0,2,3)

Bu instruksiyaları yerinə yetirdikdən sonra, c[0]=r[0][0] dəyəri $\min(a[0],a[1])$ cavabına, c[1]=r[0][1] dəyəri isə $\max(a[0],a[1])$ cavabına bərabər olur, bu da girişə verilənləri azalmayan şəkildə sıralayır.

Məhdudiyyətlər

- m = 100
- b = 2000
- $0 \le s \le 1$
- $2 \le n \le 100$
- $1 \le k \le 10$
- $q \le 4000$
- $0 \le a[i] \le 2^k 1 \ (0 \le i \le n 1)$

Alt tapşırıqlar

- 1. (10 xal) $s=0, n=2, k \leq 2, q=1000$
- 2. (11 xal) $s=0, n=2, k \leq 2, q=20$
- 3. (12 xal) s = 0, q = 4000
- 4. (25 xal) s = 0, q = 150
- 5. (13 xal) $s = 1, n \le 10, q = 4000$
- 6. (29 xal) s = 1, q = 4000

Nümunə grader (qiymətləndirici)

Nümunə grader inputu aşağıdakı formatda oxuyur:

• sətir 1:s n k q

Daha sonra $\,t\,$ sətir gəlir, hər biri müxtəlif testi izah edir. Hər bir test verilmiş formadadır:

• $a[0] \ a[1] \ \dots \ a[n-1]$

Bu testdə n ədəd verilmişdir: a[0], a[1], ..., a[n-1]. Bütün testlər bitdikdən sonra, içində yalnızca -1 olan bir sətir gəlir.

Grader əvvəlcə construct_instructions(s, n, k, q) prosedurunu çağırır. Əgər hansısa şərtə əməl olunmazsa, onda yuxarıda qeyd olunmuş mesajlardan biri gəlir və dayanır. Əks halda, grader construct_instructions(s, n, k, q) tərəfindən yaradılmış instruksiya ardıcıllığını çıxışa verir. store prosedurları üçün, v çıxışa verilir (0'dan b-1'ə qədər).

Sonra grader digər testləri də yoxlayır. Hər test üçün, yaradılmış proqramı giriş verilənləri ilə test edir.

Hər print(t) proseduru üçün, elə $d[0], d[1], \ldots, d[n-1]$ ardıcıllığını nəzərə alın ki, hər i ($0 \leq i \leq n-1$) üçün, d[i] dəyəri t registerinin $i \cdot k$ to $(i+1) \cdot k-1$ bit ardıcıllığının tam qiymətinə bərabər olsun. Grader, verilmiş formatda bu ardıcıllığı çıxışa verir: register t: d[0] d[1] \ldots d[n-1].

Bütün instruksiyalar bitdikdən sonra, grader programın cavabını çıxışa verir.

 ∂g ər s=0 olarsa, onda çıxışa verilmə formatı bu formada olur:

• c[0].

 $\ensuremath{\operatorname{Oger}}\ s=1$ olarsa, onda çıxışa vermə formatı bu formada olur:

• $c[0] c[1] \ldots c[n-1]$.

Bütün testləri bitirdikdən sonra, grader number of instructions: X çıxışa verir, burada X sənin programında istifadə olunan instruksiyaların sayıdır.